

16-yanvar
2025-yil 2 (1 104)

XXI

ИЖТИМОИЙ - СИЮСИЙ ГАЗЕТАСИ

© 21asr.uz © XXI_asr@mail.ru © @XXIasr_yangiliklari © XXIasrgazetasi © asr_xabarları_news Gazeta 2004-yil 1-yanvardan chop etila boshlagan

Ҳаёт ҳикмати

Абдулла ҚАҲҲОР:

Халқнинг
қалбига узоқдан
қўл солиб
бўлмайди,
қўл солиш учун
унинг олдига
бориши керак.

ТОМОРҚАЧИ АЁЛЛАР КЎПАЙМОҚДА



4c

ЛИДЕР ФЕРМЕРЛАРНИ ИЗЛАБ...



4c

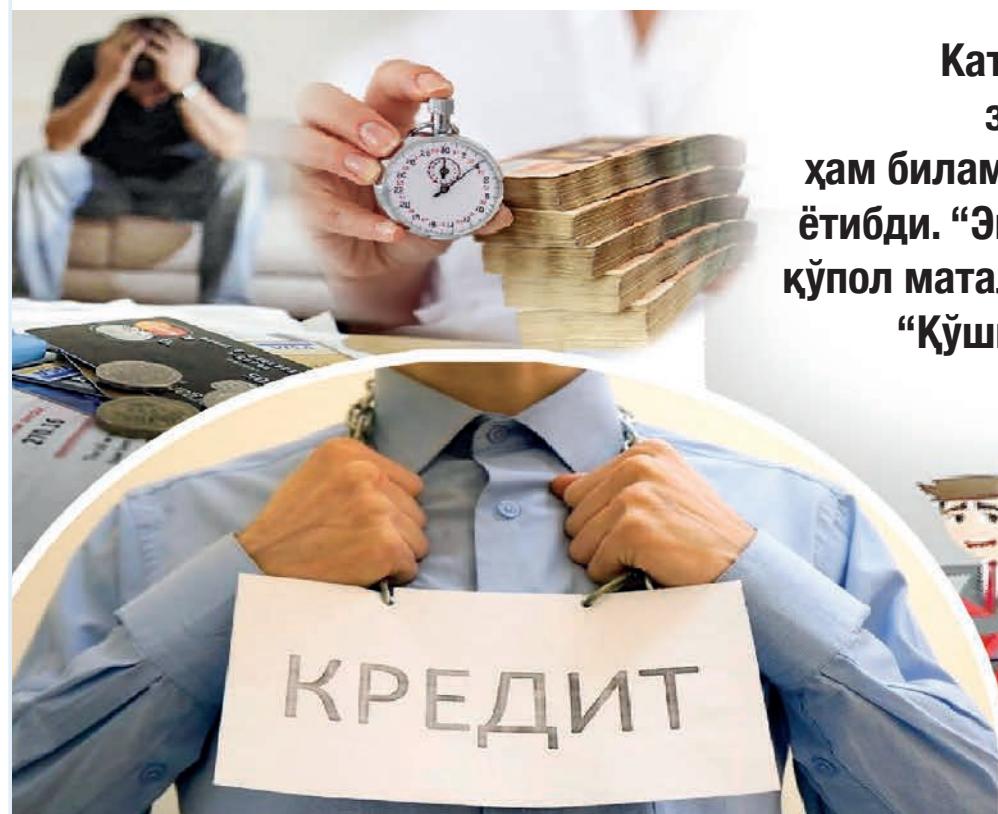
БЕҲБУДИЙНИНГ ИҚТИСОДИЙ ҚАРАШЛАРИ

“Ишорат қилмоқчи бўлсақ тан
лоҳиҳаси лозимлики, инженерга тухтож
бўлармиш. Аммо, биз ҳануз тухандис
иммими билмаймиз.
Контур ва расмий дафтар тутмис,
касса куруб тижсерат этмоқ лозим”.

6c

КЕРАГУ КЕРАКСИЗ КРЕДИТ

ЁХУД БУЮМБОЗЛИК ПОЙГАСИДАН АЗИЯТ ЧЕКАЁТГАНЛАР

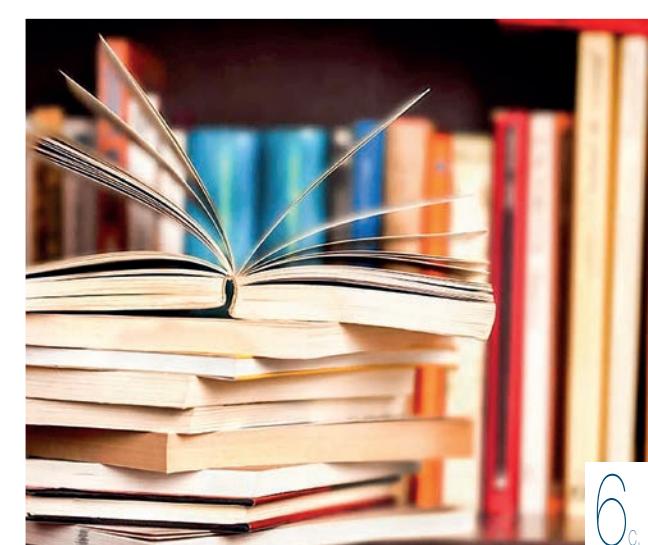


Катта фоизли банк кредитлари ҳисобидан уйини
замонавий кўринишида таъмирлаётганларни
ҳам биламан. Бунинг ортида ҳам бир-бировдан ўзишга уриниш
ётибди. “Эшак эшакдан қолса, қулоғини кес”, дейилмиш қадим
кўпол матални эслатишга мажбурмиз. Яна бошқа мақол ҳам бор:
“Қўшнингга қарама, ўнгшиғингга (имконингга) қара”.



3

ИЛТИМОС, КИТОБНИ ҚАЙТАРИБ БЕРИНГ!



6c



ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ

O'zLiDeP САЙЛОВОЛДИ

ВАЪДАЛАРИНИ БАЖАРАДИ

ЖИЗЗАХЛИК САЙЛОВЧИЛАР
БИЛАН УЧРАШУВЛАР ҚИЗФИН КЕЧДИ

◀ Бошланиши 1-саҳифада.

ЁШЛАР – НАВҚИРОН, ЕНГИЛМАС КУЧИМИЗ

Учрашувлар дебочаси ёшлар билан бошлангани бежиз эмс. Зеро соглам ва биллими ёшлар мамлакат келажагини белгилаб берувчи кучдир. Партия раҳбари Республика маънавияти ва маърифат маркази Жиззах вилоят бўлимида ташкил этилган учрашувни очиб берар экан, якинда бўлиб ўтган сайловда партия “Ёшларга кенг йўл очамиз!” шиорини илгари сурғанини таъқидлади.

– Партиямиз ёшлар учун манфаатли иш ўринлари яратиш, тадбиркорлик фаолиятини молиялаштиришга кўмаклашиш ўйналишларда тизимиш иш олиб боради. Уларни хунар ва замонавий касбларга, хорижий тилларга ўқитиш, маънавияти ва маърифатни юксалтириш, китобхонлик маданиятини ошириш, ихтимомий кўллаб-куватлаши хамда IT ва спорта генг жалб этиши борасида пухта ишланган режаларини амалга оширади, деди O'zLiDeP етакчиси.

Жиззахлик ёшлар ҳам давлатимиз, Президентимизнинг фамхўрлиги, эътиборини теран ҳис килиб турибди. Ўтган йили вилоятдаги 12 мингга яқин ишсиз ва битирувчи ёшлар бандларини тавминланган мақсадида 2 та ўйналиш бўйича йил якунига қадар мўжжалланган ёшлар бандларисташилаб чиқилиб, 5 минг 400 нафар йигит-қиз ишга жойлаштирилди. “Келажак касблари” лойихаси доирасида 280 нафар ёнга ўқув курслари учун 1 млрд сўмдан ортиқ маблаб тўлаб берилди. Эътиёжманд 4 минг 635 нафар ёнга имтиёзли равишда 3 минг 174 гектар ер майдони ажратилди. “Ёшлар дафтири”даги 8 мингдан ортиқ йигит-қиз жамғармалар хисобидан 18 млрд сўмдан зиёд маблаб ажратилди. “Беш ташаббус олимпиадаси” доирасида маҳалла, мактаб, профессионал ва олий таълим талаба ёшлари ўртасида танлов ва спорт мусобакаларида 398 минг йигит-қиз иштирок этди.

Ўз навбатида ёшлар ҳам астойдил изланиб, салоҳиятларини намоён этяпти. Масалан, Самандар Исломов, Шаҳбоз Мелиев ишлаб чиқарилган ўйналишда ўз бизнесини йўлга кўйиб, 10 яканишини иш борада ташминлади. Партия фаоллари – Шаҳло Хошимова, Элбек Сатторов “Келажак бунёдкори” медали билан тақдирланди. Бирор бу ютуқ ва муваффакиятлар хотирхаммалик асос бўлолмайди. Аксинча, янада катта масъулатни билан ҳаракат қилишга ундидаи.

– Ўтган йилги сайловда айнан O'zLiDeP ва сиёсий кучдан кўрсатилган номзодларга овоз берган эдим, – деди Жиззах педагогикауниверситети таҳабаси Нуридвор Ортикова. – Танловим тўғри бўлган экан. Мана орадан кўп вақт ўтмай, партия етакчининг ўзи, Олий Мажлис Коюнчилик палатаси ва маҳаллий кенгашлардаги депутатлар бизлар билан юзма-юз мулокотга киришилар. Муаммоларимиз бартараф этиши йўлларини излаш жараёнда фикрларимиз билан қизиқиши.

Ҳал қилиниши керак бўлган масалаларга учрашув чоғида эътибор қаратилди. Мисол учун, ёшлар ўртасида хавфзис ва тартиби миграцияни ташкил этиши бўйича амалиёт шуни кўрсатмоқдаки, хорижий давлатларга ишлаш учун борган кўллаб ёшларимиз маълум бир касб ва тил билимларига, иш берувчи талабларидан хабардор эмаслиги турили қийинчиликларни келтириб чиқармоди. Бугунги кунда вилоятдаги 9 415 нафар ён хорида бўлса, шундан 8 493 нафари меҳнат миграциясида бўлиб, улар айнан қандай ишда фаолият олиб бораётганни ҳақидаги маълумотларни кўриш имконияти мавжуд эмас. Талабалар турар жойларини куринча назоратга олиш партияниң сайловолди дастuriдан алоҳида ўрин олгани ҳам таъқидланди.

ХУСУСИЙ ТИББИЁТГА НИМА КЕРАК?

Вилоятда 180 та хусусий клиника мавжуд. Уларнинг тeng ярми Жиззах шаҳрида ўйлашган. 597 нафар мала-кали шифкор 2674 нафар ҳамшира хизмат қилмоқда. 2 та хусусий тиббёт техникуми фаолияти йўлга кўйилган.

Партия вакилларининг ушбу соҳа вакиллари билан мулоқоти чоғида ҳам айнан хусусий тиббёт муассасаларида малакали мутахassisларга талаб, ижара нархларининг кимматлиги, уларнинг ўз эътиёжлари учун олиб кирила-диган янги тиббий асбоб-ускуна, бутловчи буюм ва эътиёт қисмлари хамда сарфлаш материалларини учун кўрсатила-ётган бохжона хизматлари, ходимларни хорижка малака оширишга юбориш тартиблари борасидаги муаммолар ўртага ташланди.

– Учрашув барчамиз учун фойдали бўлди, – деди “Ибин Сино издошлари” хусусий клиникаси раҳбари Сабоҳат Азимова. – Фурсатдан фойдаланиб, ҳалик ноубларига ўзи-мизин қийнётган масалаларни очиқласига айтдик. Бундан натижка бўлади, деб ўйлаймиз.

Давра сұхбатида хусусий тиббиёт соҳасининг давлат томонидан кўллаб-куватланиши, нафакат, аҳолига юқори сифатли тиббий хизмат кўрсатиш, балки минглаб иш ўринлари яратиш, тажрибали шифкорларнинг чегемназларларга кетишини олдини олишга хизмат қилиши ҳақида фикр юритдил. Муаммоларни назоратга олиш ва ечим тошип бўйича вазифалар белгилаб олинди.

ТАДБИРКОРНИНГ ЮТУФИ – ХАЛҚНИНГ ЮТУФИ

Қайд этиши керакки, вилоятда саноат жадаллик билан ривоҷланниб, айниқса кичик тадбиркорлик субъектлари сони кун сайин ўсиб бормоқда. Биргина мисол, ўтган йилда ялпи худудий махсулотнинг 74,1 фоизи айнан мазкур субъектлар томонидан ишлаб чиқарилди.

Партия фаоллари бир қанча тадбиркорлик субъект-

лари фаолияти билан ҳам танишиди. Дастлабки манзил – Жиззахким юнусатларини таҳоббалини бўлди. Айни пайтда бу ерда “Жиззах пластмасса” АЖ хамда хорижлик хамкорлар томонидан бир қанча лойиха амалга оширилмоқда. Улардан бирни томонидан суборигаш тизимларини ишлаб чиқариш лойихаси бўлиб, у қишлоқ хўжалигига сувни тежаб фойдаланишига қаратилган. Лойиха яратишни амалга оширилмоқда. Жиззахким ошишига имкониятини соҳада меҳнат унумдорлиги ва даромаднинг ошишига имкон яратади. Туркиялик ҳамкорлар билан йўлга кўйилган “Helbeto Jizzax chemicals” МЧЖда эса енгил саноатда фойдаланиладиган кимёвий қўшимчалар ишлаб чиқарилмоқда. Лойиха тўлиқ кўваш билан ишга тушса, йилига 5 хил йўналишида 100 хил турдаги 9 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқари. 200 га якни янги иш ўринлари яратиш имкониятини берувчи яна бир лойиха хитойлик ишлабармонлар билан бирга қилинмоқда.

– Автомобиллар учун эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқарилётган мақзур цех фаолиятини янада кенгайтириб, қўшимча 100 та янги иш ўрини яратиш имкони бор, – деди технопарк бос мутахассиси Улуғбек Саидхамедов.

Ишчи гурӯх аъзолари Дўстлик туманинага микросоат ва хизмат кўрсатиш марказида ҳам бўлишиди. З 3ектар майдонда жойлашган марказда кўмайти 30 млрд 578 млн сўмлик 89 та саноат ишлаб чиқариши ва кўмайти 46 млрд 642 млн сўмлик 110 та хизмат кўрсатиш лойихаси рўйбга чиқяпти. Уларнинг тўлиқ ишга тушарилиши 2 мингдан оширилган ўрнига замин бўлади.

Вилоят тадбиркорлари билан кечган давра сұхбатида Актам Хайтов соҳа эгаларини ҳар томонлама кўллаб-куватлаш, зарур шароит яратиш давлатимиз раҳбарининг эътиборида экани, бу борада O'zLiDeP кўплаб ишларни амалга ошираётганини таъқидлади.

“Конституциямизда давлат кулагай бизнесини таъминлашса кафолатланган. Айниқса, хусусий бизнесни янада ривоҷлантириш учун қатор истикబолли максадларни ўз олдимизга кўяяпмиз. Биласизки, улар партиянинг 5 мақсад ва 500 вазифадан иборат сайловоди дастuriда баташларни ишлаб чиқарилган”, – деди партия раҳбари.

Мулокотда тадбиркорлар ҳам ўзларини қизиқтирган кўплаб масалаларни, фаолият юритишлари йўлида тўсиқ бўлаётган айрим муаммоларни ўртага ташлашди. Тақидашларозимки, ишчи гурӯх аъзолари ҳар бир тадбиркорларининг асосли фикр ва тақлифларини эътибордан нетда қолдиришмади. Муаммолар, уларнинг ечимлари ҳақидаги тақлифлар умумлаштирилиб, хукуматга ва тегиши вазирlikларiga партиянинг йўллар ва депутатлик сўровлари ораклини тақдим қилиншини маълум қилиши.

ИНСОН ВА ТАБИАТ МУВОЗАНАТИ

Вилоятда “Яшил макон” умуммиллий лойихаси доирасида 2024 йил давомида 16 минг 468 минг 570 туп мевали ва манзаралари дарахт кўчнапарни экиш режалаштирилган. Баҳорда 10 мин 600 минг, кузда эса 6 мин 668 минг 570 туп манзаралари дарахт ва бута кўчнапарни экилди. Кўп квартирапи уйлар атрофига 115 минг 350 туплик яшил белбог яратиш режалаштирилган эди, бу иш ҳам адо этилган.

Яшил белбоглар барпо этиши майдонларининг Google харитада жойлашув схемалари тайёрланниб, “Яшиллойиҳа” лойиха яратишни институту томонидан смета хўжжатлари ишлаб чиқиди. Бунда худуднинг тупроқ-иклим шароитига мос бўлган дарахт ва бута турлари танлаб олинганини таъкидлаш жои.

Чиқинилар билан боғлик бўлган муаммоларни барташа этиши мақсадида “Эко-сфера” МЧЖ фаолияти йўлга кўйилганига кўн вақт бўлгани йўк. Қисқа даврда тадбиркорлик субъекти томонидан аҳолига санитар-тозалаш хизматларини кўрсатиш, чиқиниларни саралаш ва қайта ишлаш соҳасида кўзига кўринарли ишлар қилинди. Бугунги кунда “Эко-сфера” вилоятдаги 9 та туманда санитар тозалаш хизматларини кўрсатмоқда.

Чиқинилар билан боғлик бўлган муаммоларни барташа этиши мақсадида “Эко-сфера” МЧЖ фаолияти йўлга кўйилганига кўн вақт бўлгани йўк. Қисқа даврда тадбиркорлик субъекти томонидан аҳолига санитар-тозалаш хизматларини кўрсатиш, чиқиниларни саралаш ва қайта ишлаш соҳасида кўзига кўринарли ишлар қилинди. Бугунги кунда “Эко-сфера” вилоятдаги 9 та туманда санитар тозалаш хизматларини кўрсатмоқда.

Жорий йилдан бошлап жамият томонидан чиқиниларни кўрсатишни келтирилган, бир неча юз ишлаб ўзининг хусусиятини йўқотмайдиган ва туроққа зарар келтириладиган чиқиниларни ҳақимни камайтириш, шунингдек, аҳоли хонадонларига ойлик чиқиниларни тўловларини ҳосил бўлаётган чиқиниларни жойида саралаб корхонада топшириш ва сотиш ҳисобига белуп бўлишига, қолаверса, ундан яхшигина даромад олиш имкониятини берувчи тизим ишга тушарилибди. Янын чиқиниларни қайта ишланадиган ва қайта ишланмайди-



АГРАР СОҲА РИВОЖЛАНМАСА, ХАЛҚ БОЙИМАЙДИ

Фермерлар, деҳқон ва томорқа ер эгалари билан учрашуда ҳам бир қатор долзарб йўналишлар диккат майдонда бўлди. Уруғчиликни ривоҷлантириш, ерга муносабатни ўзгаришига қишлоқ хўжатларини маҳсулотларини етиширувчиларга кўмаклашиш ва зарур шароит яратиш, қўшимча ер майдонларини фойдаланишига қаритиш, сувдан унумли фойдаланишига хизмат қиласидиган технологияларни кенга жалб қилиш, соҳа вакилларини қўйнаётган муаммолар мухкамаси қилинди.

Гурӯх аъзолари дастлаб Шароф Рашидов туманинага йўлга кўйишига оширилши башквар тизимини берди. Шунингдек, сугориш тармоқларини таъмиллашни ҳам амалга оширади. Натижада йилга 30 фоиз сув тежалади. Энг мухими, инсон омили камайди, сув текин деган тушунчадан воз кешилб, оби ҳаёт етказиб бериши учун тўловлар ундирилиши дараси оширилди.

Мирзачўлнинг Боғбон маҳалласида 523 та хонадонда 2 491 нафар аҳоли истиқомат қиласиди. Бу ерда Сайхунобод, Ўичи, Зарбор таджрибаларини оммалаштириш борасида ибратли сави-харакатлар олиб борилмоқда. Мисол учун, якка тадбиркор Шерали Жўраев бройлер төвширишини башлаган. Кластер асосида 10 хонадонни қамраб олган ушбу лойиха ўзининг дастлабки амалий натижасини бера бошлади. 10 та оиласига даромад манбани шаклланди. Маҳалла аҳолисига 14 та лойиха дастлабки амалий натижасини бера бошлади.

Пахтакор туманинага “Semrug’ cluster” МЧЖ республикалинига уругчиликка ихтисолашшашланган илк корхонадир. Хитойнинг замонавий ускуналари ўрнатилган корхонада 67 нафар киши меҳнат қиласиди. Ишчи гурӯх корхонадаги пахтанинг чигитдан ажратиш, уруг тайёрлаш ва сақлаш омборларини кўздан кечириб, тавсиялар берди. Ва бу каби корхонадаги замонавий технологияларни ўрнатиш ва юқори технологик тизимларни олиб келиш орқали ишлаб чиқарилмоқда.

Пахтакор туманинага “Semrug’ cluster” МЧЖ республикалинига уругчиликка ихтисолашшашланган илк корхонадир. Хитойнинг замонавий ускуналари ўрнатилган корхонада 67 нафар киши меҳнат қиласиди. Ишчи гурӯх корхонадаги пахтанинг чигитдан ажратиш, уруг тайёрлаш ва сақлаш омборларини кўздан кечириб, тавсиялар берди. Ва бу каби корхонадаги замонавий технологияларни ўрнатиш ва юқори технологик тизимларни олиб келиш орқали ишлаб чиқарилмоқда.

</div

О'ЗЛИДЕР ЛОЙИХАЛАРИ

ТОМОРҚАЧИ АЁЛЛАР КҮПАЙМОҚДА

О'зЛиДeР Қашқадарё вилоят кенгаси аёллар муаммоларини ўрганиш ва ташаббусларини қўллаб-куvvатлаш бўлими Нипон туман Жалажин маҳалласида “Томорқа даромад манбай”мавзусида маҳорат дарси ташкил этди

“Намунали томорқачи аёл – фаровонлик бунёдкори” лойиҳаси доирасида ўтказилган ушбу тадбирда “Аёллар дафтари”га киритилган, бандлиги таъминланмаган хотин-қизлар, ёш оила бекалари иштирок этди. Иштирокчиларга, аввало, Президентимизнинг 2024 йил 5 мартағи “Аҳоли хонадонларида саноат усулида маҳсулот ишлаб чиқаришни қўллаб-кувватлаш ҳамда томорқа ва дехқон хўжаликларида янги захираларни ишга солишига доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорининг мазмун-моҳияти ҳақида маълумот берилди. Хусусан, ишсиз хотин-қизларни томорқадан фойдаланиш бўйича билим ва кўникмаларини ошириш орқали бандлигини таъминлаш, маҳсулот етиширишни кўпайтириш асносида даромадини ошириш, кафолатли харид тизимини яратиш йўлга қўйилиши айтилди.

– Иштирокчилар шу ерда яшовчи Дилафрўз Тошбадалованинг томорқачилик тажрибаси билан танишдилар. Томорқачи аёл 7 сотих майдондаги иссиқхонасида лимон, апельсин, мандарин ва кўкат етиштириб, ҳар йили 30-40 млн сўм фойда олиб келмоқда. Унинг ташаббуси билан ўн нафар “Аёллар дафтари”га киритилган хотин-қизнинг бандлиги таъминланган. Ўттиздан ортиқ турдаги гулларни атиштириб, боссарга ишқараскес.

Илгари маҳалладошларимиз томорқада ишлашни билишмасди, – дейди жалажинлик Салима Алладұстова. – Сабзавотларни бозордан харид қылардик. Чүлда зиратчилик қилиш мүмкін эмас, деб йүлардик. Дастан төмөркәмгә экин экканимда маҳалладошларим меңнатынг



зое кетади дейишди. Аммо фикримдан қайтмадим, қишидепринг шүрини яхшилаб ювдик. Түфри, дастлабки йил ҳо сил яхши бўлмади. Еримизга табиий ўғитлар солдик, қайтишлов бердик. Ҳосилдорлик йил сайин ортди. Кўкат, сабзавот экинларини экиб, синааб кўрдик. Натижагача иссиқхона ташкил этиб, лимон, мандарин ва апельсин кўчатлари ўтқаздик. Қишида печ ёқиб, ниҳолларни асрадик. Улар ҳосилга киргач, заҳматларимиз унун бўлди. Ўз қўлин билан мўъжиза яратиб, рўзғорга барака киритиш завбафишлар экан. 12 сотих майдонда иссиқхона ташкил этганман. Йил давомида помидор, бодринг, булфор қалампи

ри, күкэт, цитрус мевалар етиштириб, бозор ва дўйконларги чиқарамиз. Томорқасида меҳнат қилиб, мўл ҳосил ва даромад олаётган маҳалладошларимиз сафи йил сайин кенгай мокда. Опа-сингилларимиз ўз томорқаларида иссиқхона барпо этиб, эртапишар полиз ва сабзавот маҳсулотларигул ва кўчат экиб, оила бюджетига қўшимча даромад оли келмоқда. Тажрибали томорқачилар фарзандлари ва оила аъзоларини ҳам меҳнаттга ўргатиб, маҳаллий бозорларимизни қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари билан тўкис қилмоқда. Бугунги тадбирда ҳам томорқа кони фойда эканин ердан иилига уч марта ҳосил олиш тажрибам ҳақида хо-

тин-қизларга сўзлаб бердим. Биз шахсий томорқадан са-
марали фойдаланиш тизимини кенг жорий этиш асосида
аҳолининг реал даромадларини ошириш орқали уларнинг
турмуш даражасини янада яхшилаш, талаб этиладиган
асосий турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари ҳажмини кўпай-
тириш ва аҳолининг уй меҳнати билан бандлигини таъмин-
лашга эътибор қаратяпмиз. 20 нафар маҳалладошимнинг
бандлигини таъминлаганман. Энг муҳими, бугун хотин-қиз-
ларнинг севимли машғулотлари бор, рўзгорлари фаровон-
лашиб бораётир.

Шуни алоҳида таъқидлаш керакки, бу туманда кейинги йилларда томорқадан самарали фойдаланиш борасида катта тажриба яратилди. Паҳтазор маҳалласидаги Равшан Маматов дехқон хўжалигида етти нафар хотин-қиз ишлайди. 30 сотих иссиқхонада экилган лимон ва орасига экилган помидордан йилига 120-130 миллион сўм фойда кўрилмоқда. Лимончиликка ихтисослашган “Нишон чўл тараққиёти” оиласи корхонасининг 50 сотих майдонида лимон кўчатлари етиширилади. Цитрус мева кўчатлари орасида экилаётган помидордан 150 млн даромад олишагапти. “Муҳаммаджон Солиҳаён” оиласи корхонасининг 50 сотих иссиқхонасида ҳам лимон кўчатлари орасига Динвер навли булғор қалампири етишириш орқали йилига 170-180 млн сўм соғ фойла одиняпти.

Жонли мулоқот доирасида партиянинг вилоят кенгаши вакиллари томорқачи хотин-қизларнинг ижтимоий, сиёсий фаолигини ошириш, ҳақ-хуқуқларини ҳимоялаш, уларга замонавий дехқончилик сирини ўргатиш, эҳтиёжманд ва кўмакка муҳтож аёллар бандлигини таъминлаш борасида қилиниши лозим бўлган ишлар хусусида маълумотлар беришди. Томорқачиликни ривожлантириш, оқова сув таъминотини яхшилаш, томорқачиларга минерал ўғитлар етказиб беришни яхшилаш, иссиқхоналарни иситишда электр ва газ тўловларидан имтиёзлар бериш юзасидан замадий таклифлар билдирилди.

Сайфулла ИКРОМОВ,
“XXI asr” мухбири

ИСЛОХОТ

ИСТИҚБОЛЛИ ЛОЙИХА

Худудларни ривожлантиришнинг янги формати

Юртимизда маҳаллий ҳокимликларнинг молиявий мустақиллигини таъминлаш, уларнинг ўз худудларини ижтимоий ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантириши учун мавжуд имкониятларини кенгайтиришга қаратилган ислохотлар амалга оширилмокла.

Хусусан, шу вақтга қадар маҳаллий бюджеттега ЯТТ ва жисмоний шахсларнинг мол-мulkи ижарасидан даромад соликлари, улардан олинадиган мол-мulk веер соликлари, норуда қурилиш материаллар бўйича недра солилига сурʼеси ресурсларидан олинадиган активларини сотишдан маҳаллий бюджетларга тушадиган тушумлар туман-шаҳар бюджетлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси бюджети, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетлари ўрта тасида тенг улушларда қисмларга эжратилади.

ва сув ресурсларидан олинадиган солиқлар йўналтириб келинётган эди. Эътиборлиси, жорий йил 1 январдан бошлаб айланмадан олинадиган ҳамда юридик шахслардан олинадиган мол-мулк ва ер солиғи, давлат активлари ижарасидан тушадиган тушумлар ҳамда жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи тушумларининг камида 50 фоизгacha қисми туман (шаҳар)лар бюджети ихтиёрида қоладиган бўлмоқда. Қолаверса, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимликлари бюджетига юридик шахсларнинг мол-мулки ҳамда ерга солинадиган солиқлар, бензин, дизель ёқилғиси ва газни якуний истеъмолчиларга реализация қилиш ҳамда тамаки маҳсулотлари учун акциз солиқлари бўйича ту-

2025 йил учун давлат бюджети бўйича қонун лойиҳаси билан 2026 йил 1 январдан туман (шахар) лар бюджетига мазкур даромад тушумларидан ажратмалар микдорига келгуси уч йил давомида ўзгартириш киритилмаслиги белгиланди. Бунда даромадлар бўйича прогнознинг бажарилмаган қисми Коракалпоғистон Республикаси ва вилоятлар ҳамда Тошкент шахар ҳокимликлари бюджети ма-глағлари ҳисобидан қопланади, даромадлар бўйича прогнознинг ошириб бажарилган қисми эса республика бюджети ихтиёрида қолади. Жумладан, давлат божлари, жарималар, йифимлар, давлат даромадига ўтказилган мол-мulkни реализация қилишдан тушган тушумлар республика бюджети ва Коракалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шахар маҳаллий бюджетлари ўртасида таксимланади. Шунингдек, давлат бюджетлари вилоятлар кенгашлари турар жой ва нотуар жойлар бўйича ижара тўловининг энг кам ставкаларига нисбатан туман ва шаҳарлар кесимида, уларнинг иқтисодий ривожланишига қараб 2 гача оширувчи коэффициент қўллашгача ҳақли экани белгиланмоқда. Бунда Тошкент шахри халқ депутатлари кенгashi томонидан ушбу коэффициент Солик кодексида ерсолиғини ҳисоблаш мақсадларида белгиланган зоналар кесимида қўлланилади.

Шунингдек, Халқ депутатлари туманлар ва шаҳарлар кенгашлари туманлар ҳамда шаҳарларнинг оммавий дам олиш ва туризмга ихтиослаштирилган айрим ҳудудларида мол-мulkни ижарага берувчи жисмоний шахслар учун белгиланган ижара тўловининг энг кам ставкаларига Тошкент шахри учун белгиланган микдорларгача ўсиб борувчи коэффициентларни жорий этишга ҳақли экани белгиланди.



Шавкат ШАРИПОВ
Олий Мажлис Сенаты аъзоси
Халқ депутатлари
Самарқанд шаҳар
кенгаги депутати



Бир куни қишлоқ аёллари билан сухбатда, инсон бажараётган ишини сидқидилдан севиб адo этса, катта муваффақиятларга эришиши мумкинлиги ҳақида гапириб тургандым. Шу пайт даврадагилардан бири: “Биз оддийгина қишлоқ аёли бўлсак, кетмон чопиш, уй юмушини бажаришдан бошقا қўлимиздан нима ҳам келар эди”, деб қолди. “Аслида ўзингиз ўйлагандан кўра кўпрогиг кодирсиз”, делим.

Лидер фермерларни излаб...

Сұхбатдошларим мени туппа-түзук лофчига чиқара бошлаган лаҳзада улардан фарғоналик довруғи дунёга кетган Лола Муродова(Аллоҳ, раҳмат қылсын)ни таниш-танимасликларини сұрадым. Сүнгра уларға қандай қилиб ёш қизалоқнинг дәхқончилик илмини ўрганиб, ҳеч ким танимайдын ган кичкина бир жамоа хўжалигида бош пудратчиликдан фермер хўжалиги раҳбарлигигача, ундан Ўзбекистон Қаҳрамони ва Олий Мажлис Сенати аъзолигига қадар юксалғани борасида сўзлаб бердим. Даврадагилар билан сұхбатимиз қизиб, ўша куни “Нобель” олган 59 нафар, “Пулитцер”чи 50 нафар, “Ўзбекистон Қаҳрамони” бўлган 17 нафар хотин-қизларнинг фаолияти ҳақида ҳам унча-мунча сұхбатлашиб-миз. Дилем яйради. Шубҳасиз ўзбек аёли дунёдаги энг фидойи, ўз ҳаётини, меҳнати ва орзуларини оиласининг, қолаверса, яшаб турған жамиятнинг барқарорлиги ва тараққиёти учун бағишлайди. Тўғри йўриқ кўрсатсангиз, у тоғни талқон қилиб, жону жаҳониниң кўлингизга тутқазади.

Ўзбекистон фермер, дәхқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари

ахборот инновация маркази ва АҚШ-нинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳамкорликда мамлакатимиздаги қишлоқ аёлларининг қобилиятларини юзага чиқариш бўйича “Қишлоқ аёлларини лидер фермер аёллар орқали қишлоқ хўжалигида кўшилган қиймат занжирiga жалб этиш ва уларнинг турмуш даражасини яхшилаш” лойиҳасини бошлаб юборишган. Ушбу лойиҳа АҚШнинг кичик грантлар дастури орқали молиялаштирилган бўлиб, етакчи фермер аёллар ўз тажрибаларини кам таъминланган, даромади паст, томорқасидан унумли фойдалана олмаётган қишлоқ хотин-қизларига ўргатади. Натижада ижтимоий реестрдаги хотин-қизлар ўз ҳовлисида иссиқхона хўжаликлари, чорвачилик, паррандачилик ва бошқа фаолият билан шуғуланиш орқали қўшимча далик сирларига ошно қилмоқда, балки уларга ишни ташкил қилишда зарур бўлган асбоб-ускуна ва хомашё билан ҳам ёрдам кўрсатишаётпти. Қолаверса, етиширилган маҳсулотларга харидор топиш ишларига ҳам баҳоли қудрат кўмаклашилмокда.

Масалан, ушбу лойиҳа доирасида Янгийўл туманидаги Томорқачиликни ривожлантириш миллий марказида 100 нафарга яқин Гулистон, Сайхунобод ва Боёвут туманларида фаолият кўрсатаётган аёллар томорқадан даромад олиш, тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш бўйича 12 та йўналиш бўйича билим ва кўникмаларни эгаллашди. Жорий йилда эса ушбу лойиҳа янада кенгайтирилиб, республикамизнинг бошқа худудларига ҳам татбиқ этилиши режалаштирилмоқда.

Кал түркменистандын бирлесүүлүгүнен да
ромад топиш ҳамда турмуш даражасынын
синани яхшилашга эришади.

**Севера НУРАЛИЕВА,
лойиха эксперти**



КЕРАГУ КЕРАКСИЗ КРЕДИТ

...Кайфиятсиз күрништа келган күшни йигиттинг илтимосини эштидим: банк кредити хисобидан енгил машина олмоқчи, аммо ҳеч қаерда ишламасын сабаб (аёли уй бекаси) кредитин расмийлаштырып бўлмас, шунга камина кафолат бўлшишим керак экан. Ойлик тўлови қанчалиги билан қизиқдим. "Хар ойда 4 миллион 800 минг сўмдан", деди у ерга қараб. "Нече йил тўланади?" дедим умидини сўндиримаслик учун мулойимлик билан. "Беш йил", деди ва "уф" тортиб кўйди.

"Уф" сабаби – аёлининг қистови билан бошини гавғога кўяётгани экани сухбатимиз давомида ойдинлашди. Кўшниларимиз бирин-кетин турли русумдаги енгил машина олишяпти. Шунга хотиним "Бизлар одамлардан орқада қолиб кетяпмиз", деб ҳар куни хархаша қиласди...

Бу йигит дехқончилик ортидан рўзгор төбратади, баҳор ёз мавсумида усталарга кўшилиб иморат тиқлаб, олий ойда бир йил оила қозонини қайнатадиган пул ҳам топади. Яна молхонасида иккича бош корамолим бор. Қисқаси, ўз аравасини ўзи тортаётган ўтархол оиласлардан. Битта камчилиги, ўзи айтмоқчи, енгил машинаси йўклиги...

Айтганча, уч фарзанди мактабга қатнайди, билим олишига бўланд. Каттаси кейнинг иили мактабни битираиди, олий маълумот олмоқча рағбати бор. Контрактга кириб колса нима бўлади? Бу ёқда кескалар ойдагни муштад тез келади". Демак, қара эвазига енгил машина олсан... нафқат тўнгич, балки кейнинг фарзандининг ўқишига кириш орзусига нұкта қўйилади. Кейин улар ҳам отаси-онаси каби ишисизлар сафига кўшилади-да, тўримиз?

Замонавий русумдаги улови бор оила фарзандлари-я!

...Жиҳимнинг кичик дўкончаси бор. Кунлик саводдан топтган даромади эвазига оила

ЁХУД БУЮМБОЗЛИК ПОЙГАСИДАН АЗИЯТ ЧЕКАЁТГАНЛАР

Боқепти. Устига устак беш йил олдин кредитига олган "Дамас"да киракашлик ҳам қиласди. Ўтган йил ярмида кредитидан кутилиб, бир ҳафта ўтмасдан "Дамас"ни сотиб, яп-янги "Кобальт" олибди. Кутлагани бордим ва... ҳафсалам пир бўлди. Сабаби, янги машинани ҳам кредитга олибди. Ҳар ойда ўртака беш миллиондан тўлармиш.

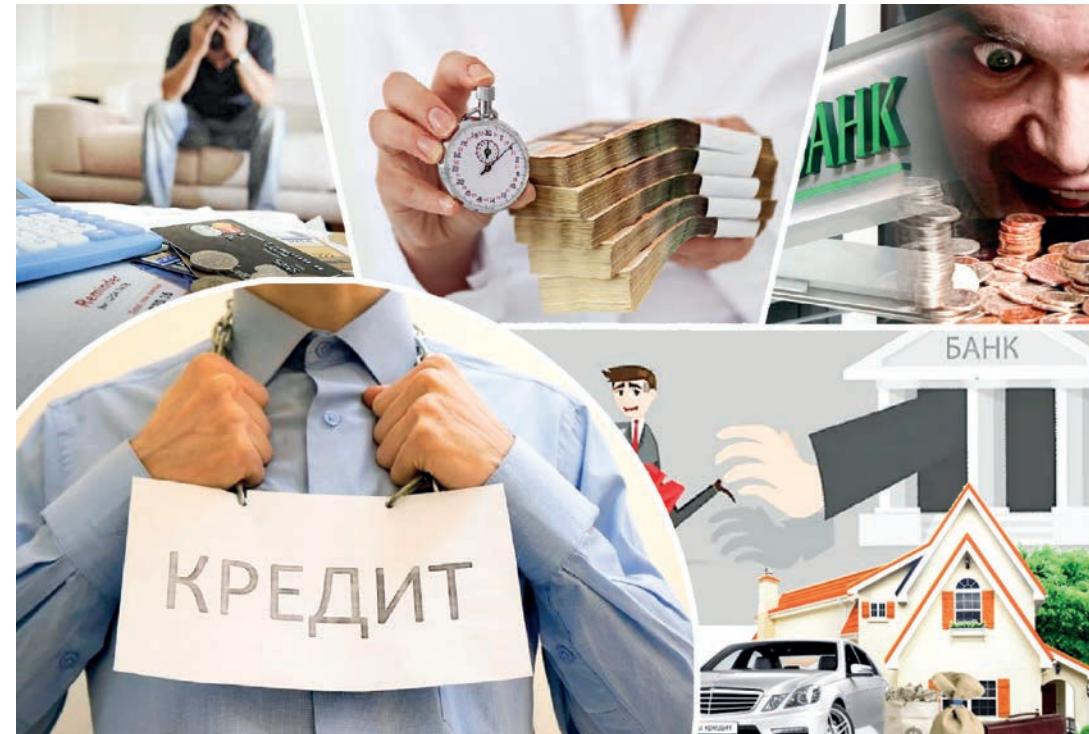
Нима дейишни билмай қолдим. У ҳам ўзини оқлади: "Тоға, биласиз, "Дамас"да узоқка киракашлик қилиб бўлмайди, бу машинада исталган жойга бориб келавераман. Беш йил ниша, ўтар-кетар..."

Ундан бу йил мактабни тамомлаётган болаларни ўқитиш-ўқитмаслигини сўрадим. Кўй силдати: "Дипломни бўлшиш қочмас..."

Бу каби ҳаётӣ мисолларни нега келтирияман? Ҳозирги кунда одамлар орасида "мен сендан камми" кабилда яширин пойга кучаймоқда. Айримлар болаларни яхши едирли, кийинтириши, ўқитиш ўрнинг кераксизатида. Матоҳоларга ружу кўйишмоқда. Уйларни замонавий евроРУСЛУДА таъмирлаш, жиҳозлаш мусобакасининг бир уни ҳам ўша кредитта бориб тақлаиди.

Ижтимоий тармоқларда ёйинланган бир лавҳада истемол кредитини вактида тўламаган фуқаронинг уйига МИБ ходимлари бориб, замонавий русумдаги темир дарвозани олиб кетишиётгани анча баҳс-мунозараларга сабаб бўлуди. Нархи камида ўн миллион сўм атрофида турадиган темир дарвозали хонадон эгаси нима мақсадда кредит олганни очиқланмай копди. Балки кредитни айнан шу дарвозани ҳарид қилиш учун олганни? Ҷеки ҳашаматли иморат ичкарисида ундан-да кимматроқ жиҳозлар бордир. Билганимиз шуку, ўша юртдошимиз кўрласига қараб оёқ узатмаган, қарз қимматга даҳлоди омонатини унтуган ва балки "сен ўзими, мен ўз" киммазарга кўшилган.

Яқинда расмий телеграмм каналида қизик маълумотга кўзим тушиб. Ўтган йилнинг ўн ойи давомида фуқаролар тижкорат банкларидан олган кредитларнинг аксари туаржой ха-



риди билан боғлиқ экан. Буни тушунса бўлар, негаки, ҳар бир одам бошпанаси бўлишини ҳоҳлаяди. Қолаверса, ипотека кредитлари узок муддатга мўлжалланади, аҳолининг маълуматларни кутилаётган шароитида бу ўта мумкин. Яна айримлар йилнинг серкӯёш даврида истемолдан ортиқасини электр таъминотига идорасига сотишина ҳам. Демак, ушбу вазиятда банк кредитлари мижоз учун самара келтириладиган маблағ...

Банк кредитлари хисобидан қўёш панеллари ўрнатган танишларим билан гаплашдид. Аксари олган кредитини аллақачон узган. Энг асосийси, қўёш панелларига сарфланган маблағ эгасига йиллар давомида бир неча карра

бўлиб қайтади, яни арzon электр энергиясидан фойдаланади. Айниқса, электр энергияси истемол учун лимит ўрнатилган, амалдаги йилнинг апрель ойидан электр энергияси нахри ошиши кутилаётган шароитида бу ўта мумкин. Яна айримлар йилнинг серкӯёш даврида истемолдан ортиқасини электр таъминотига идорасига сотишина ҳам. Алиса...

Катта фоизи кредитлари хисобидан уйини замонавий кўринишда таъмирлаётганларни ҳам биламан. Бунинг ортида ҳам бир-бирордан ўзишга уриниш этибди. "Эшак эшакдан қолса, қулогини кес", дейилмиш қадим кўпламатални эслатига мажбуримиз. Яна босха мақол ҳам бор: "Кўшининг қарама, ўнглигинга" кара.

Куёвим бандга ишлайди. Ой охирида уйинг ярим тунда келди ва тонгда яна ишга кетади. Сабаби, ой ниҳоясида фуқаролардан олган кредитларни ундириш муаммоси юзга чиқади. Унинг таъкидлашича, "Ўз оёғи билан келиб кредит тўлайдиганлар саноқли, аксарият қарздорларни излаш, тошли билан бутун бир иш кунимиз ўтиб кетади. Яна қарзни вақтида тўламаётган айрим фуқароларнинг дағдасини айтинг!".

Банк ходимларига ҳам осон тутман! Ўз вақтида қолламаган кредит учун раҳбарлардан дакки эшитишади, ойлик мукофот гулларидан маҳрум қилинади... МИБчилар эса уйма-уй юриш мажбур. Ноҳуҳ лавҳалар ижтимоий тармоқларда ёйинланаб, турли муҳозараларни юзага кептиради. Аксар ҳолларда қарз олиб, вақтида узмәётган қарздордан жабрдийда ясалади ҳам. Алиса...

Муаммонинг илдизини бошча томондан излаш керак эмасми? Етти ўлчаб бир кесиш ўрнига... бир ўлчаб етти марта кесишига мажбур бўлишдан олдин чукурорқ, ўйлаб кўрган яхши эмасми?

Рўзимбой ҲАСАН,
"XXI asr" мухбири

ТАДБИРКОР ҲУҚУҚИ – СУД ҲИМОЯСИДА

Тадбиркорлик кундан кунга ривожланаётган бир пайтада кимошди савдолари ўтказиш ва у билан боғлиқ муаммолар, хусусан, бу ишни ҳақиқий эмас деб топиш каби давъолар ҳам учраши табиий. Иктиносидий судларда кўрилаётган мурожаатлар ҳам буни тасдиқлайди.

Кези келганда айтиш жоизки, Фуқаролик кодексининг 381-моддаси иккича қисмiga мувоффик, кимошди савдосини ҳақиқий эмас деб топиш ким ошиди савдосида ғолиб чиққан шахс билан тузилган шартноманинг ҳақиқий эмаслигига олиб келади. Агар кимошди савдосининг натижалари бўйича тузилган битимни савдо ўтказиш қоидаларни бузилгани сабабли ҳақиқий эмаслигига олиб келади. Амалий мисолларга мурожаат қилинади. Амалий мисолларга мурожаат қилинади.

тотшириқномасига асосан жаъобгарнинг ҳисоб-рақамига аванс тўлови сифатида 105 600 сўм пул маблағлари ўтказилган. Телеграмм ижтимоий тармоғидаги сайтида жавобгар – "LS" ва "KV" МЧЖ бир-бира боғлиқ экан ҳақиқий эмас деб топиш ким ошиди савдосида ғолиб чиққан шахс билан тузилган шартноманинг ҳақиқий эмаслигига олиб келади. Шу боис, судлар инобатга олишлари лозимки, агар кимошди савдосининг натижалари бўйича тузилган битимни савдо ўтказиш қоидалари бузилгани сабабли ҳақиқий эмаслигига олиб келади. Агар кимошди савдосини ҳақиқий эмас деб топиш ҳақида талаб қўйилмаган бўлса, бундай даъвони қоатоатлantiриш рад этилади.

Амалий мисолларга мурожаат

қилилак.

Олий ҳўжалик суди пленимининг "Иктиносидий судлар томонидан битимларни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги фуқаролик қонунчилиги нормаларни кўйлашнинг айрим масалалари тўғрисидаги" қарорининг 19-бандида қайд этилгандек, Фуқаролик кодекси 381-моддасининг иккичига мувоффик, кимошди савдосини ҳақиқий эмас деб топиш ким ошиди савдосида ғолиб чиққан шахс билан тузилган шартноманинг ҳақиқий эмаслигига олиб келади. Шу боис, судлар инобатга олишлари лозимки, агар кимошди савдосининг натижалари бўйича тузилган битимни савдо ўтказиш қоидалари бузилгани сабабли ҳақиқий эмаслигига олиб келади. Агар кимошди савдосини ҳақиқий эмас деб топиш ҳақида талаб қўйилмаган бўлса, бундай даъвони қоатоатлantiриш рад этилади.

Кимошди савдоси ҳақиқий эмас

ДЕБ ТОПИШ УНДА ҒОЛИБ ЧИҚҚАН ШАХС БИЛАН ТУЗИЛГАН ШАРТНОМАНИНГ ҲАҚИҚИЙ ЭМАСЛИГИГА ОЛИБ КЕЛАДИ

Тошкент туманларо иктиносидий судига Божхона қўйитаси (даъвогар) "LS" МЧЖга (жавобгар) нисбатан тарафлар ўртасида тузилган тегиси шартноманинг (2023 йил 14 декабрдаги 35-сонли) ҳақиқий эмас деб топиш, 240 105 600 сўм аванс тўловларини қайтариш ва 100 000 000 сўм маънавий зарар ундириш тўғрисидаги даъво аризаси билан мурожаат қилинган.

Иш хужжатларига кўра, даъвогар томонидан "Давлат ҳаридлари тўғрисидаги" ғонунга асосан, маҳсус кийим-бош етказиб бериш бўйича 2023 йил 30 ноњбрда энг яхши таклифларни танлаш савдоларига ўзлон берилган. Танлов савдоларидага "LS" ва "KV" МЧЖлари иштирок этган ва жавобгар ғолиб деб топилган. Танлаш натижаси бўйича мұхокама муддатда томонлардан эвтиroz келиб тушмагач, 2023 йил 14 декабрда даъвогар жавобгар ўртасида юқоридаги шартнома тузилган. Унинг шартидан келиб чиққан ҳолда, даъвогар томонидан тўлов

юрғаниш натижалари бўйича танловда иштирок этган шахслар ўзаро афилланган эканлигини тасдиқловчи далиллар аниқланган.

Даъвогар юқоридаги даъво аризалари важлари билан бирга жавобгар ва "KV" МЧЖ томонидан танловда иштирок этилганда улар томонидан "Давлат ҳаридлари тўғрисидаги" ва "Рақобат тўғрисидаги" конунлар талаблари бузилгани сабабли тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг ҳақиқий эмас деб топишни ҳам сўраган.

Жавобгар вакиллари эса танловда қатнашиш жараёндаги иккича ғонидик шахснинг таъсисчилари бошқа шахслар бўлгани, уларнинг афилланган ёки афилланмаганини шартнома учун аҳамиятга эга эмаслиги, таъсисчилар ўртасида ушбу шартнома юзасидан келишмовчилик мавжуд эмаслиги, буюртма сертификати ғоним-бошлар тайёрлрлиги ва улар учун мувофиқ сертификати ҳам олинганини таъкидлаб, даъвони қоатоатлantiришни рад этишини сўради.

Сардор АЛИМАРДАНОВ,
Тошкент туманларо иктиносидий суди судьяси



“ХАТИРЧИ ТУМАН ЙЎЛЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ” УНИТАР КОРХОНАСИ

ЖАМОАСИ

14 январь – Қуролли кучлар ташкил этилганинг 33 йиллиги ва Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан юртимиз ҳимоясига камарбаста барча мард ўғлонларни муборакбод этади.

Мамлакатимиздаги ҳар бир оила, хонадонга тинчлик-омонлик, меҳру оқибат, баҳту соадат, кут-барака ёр бўлсин!



